

Leonardo da Vinci (15 kwietnia 1452 niedaleko Vinci - 2 maja 1519 w Clos Lucé we Francji)

Pewien artysta z Vinci
geniusz wszech czasów był ci,
malarz Giocondy,
słynnej nad lądy,
za jego dzieło! Cin! Cin!*

(ebs, *toast po włosku)

Leonardo da Vinci, właściwie Leonardo di ser Piero da Vinci - włoski renesansowy malarz, architekt, filozof, muzyk, pisarz, odkrywca, matematyk, mechanik, anatom, wynalazca, geolog.

Urodził się 15 kwietnia 1452 w Anchiano niedaleko Vinci i tam się wychował, będąc nieślubnym synem notariusza ser Piera da Vinci i chłopki Cateriny. W rozumieniu współczesnym nie miał nazwiska, człon „da Vinci” oznacza bowiem „z miasta Vinci”. Jego pełne nazwisko, nadane mu przy narodzinach, to „Leonardo di ser Piero da Vinci”, czyli „Leonardo, syn ser Piera z miasta Vinci”.

<https://www.youtube.com/watch?v=EKI3ICGSWQE>

Leonardo często był opisywany jako archetyp „człowieka renesansu”, którego wydawałoby się niespożytej ciekawości dorównywała tylko siła jego kreatywności. Szeroko uważa się go za jednego z największych malarzy wszech czasów i prawdopodobnie najwszechstronniej utalentowaną osobę w historii.

To właśnie talent malarski przysporzył Leonardowi największej popularności. Dwie z jego prac, *Mona Lisa* i *Ostatnia Wieczerza*, zajmują czołowe miejsca na listach najslawniejszych, najczęściej imitowanych i wspominanych portretów i dzieł malarstwa. Równie wielkie znaczenie w historii sztuki ma szkic Leonarda *Człowiek witruwiański*. W Polsce znane jest także dzieło *Dama z gronostajem*. Do czasów dzisiejszych przetrwało najprawdopodobniej 15 jego obrazów.

Jako inżynier, Leonardo tworzył projekty wyprzedzające jego czas, opracowując koncepcję helikoptera, czołgu, wykorzystania podstaw tektoniki płyt, podwójnego kadłuba łodzi i wiele innych innowacji. Względnie mała liczba jego pomysłów została wcielona w życie za jego czasów.

Leonardo pracował na największych dworach Europy, m.in. dla rodu Sforzów i Medyceuszy. Doprowadził do znacznego wzrostu poziomu wiedzy o anatomii, budownictwie lądowym i hydrodynamice. Zaznaczył swoją obecność także w dziedzinie architektury, rzeźby, filozofii i pisarstwa, ale te zajęcia odgrywały mniejszą rolę w jego życiu. Do dziś przetrwało 7000 stron jego notatników z rysunkami, szkicami naukowymi i notatkami.

Z wczesnym okresem życia Leonarda wiąże się wiele niejasności, gdyż zachowało się niewiele informacji na temat jego dzieciństwa i młodości. Nawet w jego życiorysach z XVI w. fakty mieszają się z legendami. Za powstanie wielu mitów o życiu Leonarda odpowiedzialny jest Giorgio Vasari, który spisał jego pierwszą biografię, zawierającą wiele przekłamań. Lata najbardziej wyťažonej pracy w życiu Leonarda podzielone są na okresy: I florencki, I mediolański, II florencki, II mediolański i rzymski, mimo iż nazewnictwo to nie jest w pełni zgodne z faktycznym miejscem jego pobytu w tych okresach.

Zmarł 2 maja 1519 w Clos Lucé we Francji.

* * *

I birth-limeryk Marka Sztarbowskiego:

Virtuvian Man

Na świat przyszedł opodal Vinci.

Syn chłopki z dalekiej prowincji

okropne miał dzieciństwo,

żaby krojąc i świństwo.

Byś siebie poznał - zdjął win ci.

zilustrowany tutaj (+ wiele innych limeryków)

* * *

2 maja 2019:

<https://www.youtube.com/watch?v=acME10qKZuY>